

AMELLERDE İHLASI YİTİRENLERİN

AKİBETİ

Eûzubillahimineşşeytânirracim.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillahi Rabbi'l-âlemîn. Nahmeduhû bi-cemî'i mehâmidih. Ve's-salâtu ve's-selâmu 'alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ

إِنِّ أَوَّلَ النَّاسِ : اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ

يُقْضَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ رَجُلٌ اسْتُشْهِدَ فَأْتَى بِهِ

فَعَرَّفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ

قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتُشْهِدْتُ قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ

قَاتَلْتَ لِأَنْ يُقَالَ: جَرِيءٌ فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ

عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ

وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ فَأْتَى بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا

قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ

وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ

الْعِلْمَ لِيُقَالَ: عَالِمٌ وَقَرَأَتِ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ: هُوَ قَارِئٌ
 فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي
 النَّارِ وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ
 الْمَالِ كُلِّهِ فَأَتَى بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ: فَمَا
 عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: مَا تَرَكَتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ
 يُنْفَقَ فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ
 هُوَ جَوَادٌ فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَسُحِبَ: فَعَلْتَ لِيُقَالَ
 عَلَى وَجْهِهِ ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ

*Emmâ ba'dü fe-an Ebu Hureyre radiyal-
 lahu anh kâle semi'tü Resulallahi sallallahu
 aleyhi vessellem yekûlü;*

*Inne evvele'n-nâsi yukdâ yevme'l-
 kıyâmeti 'aleyhi raculün üstüşhide fe-ûtiye
 bi-hî fe-'arrafehû ni'metehû fe-'arafahâ kâle
 fe-mâ 'amilte fî-hâ. Kâle kâtelte fî-ke
 hatte's-tüşhidtü kâle kezebte ve lâkinneke
 kâtelte li-enyükâle cerîün fe-kad kîle sümme
 ümira bi-hî fe-sübihe 'alâ vechihî hattâ ulkiye
 fi'n-nâri.*

Ve racülün te'alleme'l-'ılme ve 'allemehû ve karae'l-kur'ân fe-ütiye bi-hî fe-'arrafehû ni'amehû fe-arafahâ kâle fe-mâ 'amilte fî-hâ. Kâle te'allemtü'l-'ılme ve allemtühû ve kara'tü fî-ke'l-kur'âne kâle kezepte ve lâkinneke te'allemtelî-yükâle 'âlimün. Fe-kara'te'l-kur'âne li-yükâle hüve kâriün fe-kad kîle sümme ümira bi-hî fe-sübihe 'alâ vechihî hattâ ulkiye fi'n-nâri.

Ve racülün vesse'allâhu 'aleyhi ve a'tâhu min esnâfi'l-mâli fe-ütiye bi-hî fe-'arrafehû ni'amehû fe-arafahâ kâle fe-mâ 'amilte fî-hâ kâle mâ teraktü min sebîlin tühîbbü en yünfike fî-hâ illâ enfaktü fî-hâ leke. kâle kezepte ve lâkinneke fe'alte li-yükâle hüve cevâdün fe-kad kîle sümme ümira bi-hî fe-sübihe 'alâ vechihî sümme ulkiye fi'n-nâri.

Bu hadîs-i şerîf ihlâsın çok mühim olduğunu, riyanın çok kötü olduğunu, yapılan her işin sırf Allah rızası için yapılması gerektiğini, başka maksatla yapılırsa sonucun çok fena olacağını gösteren bir hadîs-i şerîf. Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den Müslim rivayet etmiş rahmetullahi aleyh sahihinde.

Diyor ki Peygamber Efendimiz;

Inne evvele'n-nâsi yukdâ yevme'l-kıyâmeti 'aleyhi. Kıyamet gününde aleyhine hüküm verilecek insanların ilki, yani muhakeme olunacak mahkeme-i kübrada, cezayı yiyecek, belasını bulacak. *Yukdâ yevme'l-kıyâmeti 'aleyhi.*

Inne evvele'n-nâsi yukdâ yevme'l-kıyâmeti 'aleyhi raculün. Öyle bir adamdır ki; *Üstüşhide.* Şehid düşmüş bir İslami harpte, şehid edilmiş.

Fe-ûtiye bi-hî. Huzuru ilahiye bu adam getirilir. Mahkeme günü, kıyamet günü.

Fe-'arrafehû ni'metehû. Allahu Teâlâ hazretleri ona nimetlerini hatırlatır. Ey kulum ben sana şu şu şu şu nimetleri ihsan etmemiş miydim dünyada.

Fe-'arrafehû. O da tamam Ya Rabbi! Der. Evet, bu nimetleri bana vermiştin der. O nimetleri hatırlar. Allah hatırlatır, o hatırlar. Onun üzerine Cenâb-ı Hakk buyurur ki; *Kâle fe-mâ 'amilte fî-hâ.* Peki.

Ben sana bu nimetleri verdimde, sen bu nimetleri aldıktan sonra bu nimetlerle benim rızamı kazanmak için ne yaptın?

Bu nimetleri aldın da ne yaptın bu nimetlerle?

Diye sorar Allahu Teâlâ hazretleri.

O adamda der ki;

Kâle kâteltü fî-ke hatte's-tüşhidtü.

Şehîd edilinceye kadar senin yolunda cihad ettim Ya Rabbi! Savaşta çarpıştım. Ölünceye kadar.

Kâle kezebte. Yalan söyledin söyledin şimdi der Cenâb-ı Hakk Ona. Senin yolunda şehid oldum diyorsun, senin yolunda savaştım diyorsun, yalan söylüyorsun. Yalan söyledin.

Ve lâkinneke kâtelte li-enyükâle cerîün fe-kad kîle. Sana kahraman adam desinler diye sen çarpıştın. Bu ünvanı, şöhreti de dünyada aldın. Kahraman dediler sana. Sen benim rızam için çarpışmadın, şöhret için, alkış için beğenilmek için, kahraman desinler diye, korkak demesinler diye işte böyle bir sebeple çarpıştın, yalan söylüyorsun benim için çarpışmadın der Cenâb-ı Hakk.

Sümme ümira bi-hî. Ona meleklerine emreder onu alırlar.

Fe-sübihe'alâ vechihî. Yüzü üstü sürüklerler, sürüklenir bu herif, yakalarlar melekler zebaniler, azap melekleri, yüzü üstü sürüklerler.

Hattâ ulkiye fi'n-nâri. Cehenneme atılıncaya kadar sürüklene sürüklene götürüp atılırlar.

Demek ki, İslami bir savaşta şehit olmak yetmiyor. Bu savaşa katılmaktaki niyetin halis olması gerekiyor. Allah rızası için olması gerekiyor. Riya ile olursa, dünyevi bir maksat için olursa, Allah rızası için olmazsa kıymeti olmuyor. Niyet çok önemli. Kalbinin içindeki niyeti fevkalade önemli.

İkinci. *Ve racülün.* Yani aleyhine mahkeme-i kübra da hüküm verilip te cehenneme gidecek insanlardan ikincisi.

Racülün te'alleme'l-'ılme. İlim öğrenmiş dünyada. *Ve 'allemehû.* Ve bunu da başkalarına öğretmiş. Hem ilimi kendisi öğrenmiş hem de öğretmiş.

Ve karae'l-kur'ân. Kur'an-ı da okumuş, ezberlemiş. *Fe-ütiye bi-hî.* Huzura buda getirilir. Allah'ın huzuruna mahkeme-i kübrada, mahkemeye çıkartılır.

Fe-'arrafehû ni'amehû. Allah ona nimetlerini sayar, hatırlatır. Biliyor musun ben sana şu nimeti vermiştim bu nimeti vermiştim. Şöyle ihsân eylemiştim, böyle ikram eylemiştim dünyada.

Hatırladın mı?

Hatırladın mı?

Hatırlatır, hatırlatır.

Fe-arafahâ. O da hepsini hatırlar.

Evet, Ya Rabbi! Tamam, öyle olmuştu. O nimetlere ben sahip olmuşum. Başkalarına vermediğin onca nimetleri bana özel olarak daha çok vermiştin tamam.

Kâle fe-mâ ‘amilte fî-hâ.

Sen bu nimetleri aldıktan sonra bu uğurda ne yaptın, ne iş işledin bakalım?

Diye sorar mahkemede Allah ona da.

Kâle. O da der ki;

Te’allemtü’l-‘ılme ve allemtühû. İlmi kendim öğrendim sevap diye. İlim öğrenmek sevap diyoruz ya. İlmi öğrendim. *Ve allem-tühû.* Öğrettim de başkalarına, talebelere, öğrettim de bu ilmi. *Ve kara’tü fî-ke’l-kur’âne.* Senin uğrunda rızan için Kur’an-ı da okudum. İşte bunları yaptım, sevaplı şey.

Kâle kezebte. Yalan söyledin.

Ve lâkinneke te’allemte li-yükâle ‘âlimün. Sen âlim desinler diye ilim öğrendin. Benim rızam için öğrenmedin. Şöhret için, mevki için makam için, dünyalık için öğrendin. *Fe-kara’tü l-kur’âne li-yükâle hüve kâriün.* Hâfız

desinler diye Kur'an-ı okudun, ezberledin. *Fe-kad kîle*. Bunlar dünyada denildi. Dünyada muradına erdin. Amma bu işleri benim rızam için yapmadın. *Sümme ümira bi-hî*. Ona da Allah onun hakkında da emreder. *Fe-sübihe 'alâ vechihî*. Yüzü üstünde sürüklenir sürüklenir sürüklenir buda, hor hakir bir şekilde, azap göre göre.

Hattâ ulkiye fi'n-nâri. O da cehenneme atılır. *Ve racülün*. Yine böyle aleyhine hüküm verilecek mahkemede, insanlardan bir tanesi de. *Racülün*. Bir adam ki, *vesse'allâhu 'aleyhi*, Allah ona malı mülkü geniş bol çok vermiş. İkrâm etmiş, çok zenginlik vermiş.

Ve a'tâhu min esnâfi'l-mâli. Ona çeşitli varlıklar, mallar, mülkler vermiş dünyadayken.

"Fe-ûtiye bi-hî. Huzura getirilir bu adamda. *Fe-'arrafehû ni'amehû fe-arafahâ*. Allah ona önce nimetlerini bir bir bir bir hatırlatır, bildirir, sayar. O da onları hatırlar, itiraf eder. Tamam. O nimetlere ben sahip olmuştum der.

Kâle fe-mâ 'amilte fî-hâ.

Peki, bu nimetler karşılığında benim rızam için sen ne yaptın?

Der. Cenâb-ı Hakk.

O da der ki;

Kâle mâ teraktü min sebîlin tühîbbü en yünfike fî-hâ illâ enfaktü fî-hâ leke. Hiç bir yol bırakmadım ki, sen o yolda para harcamayı seversin, senin uğruna para harcamayı sevdiğin hiç bir yolu bırakmadım, her yolu deneyerek, o yolda, o uğurda malı harcadım infâk ettim

Ya Rabbi! Der.

Kâle kezebte. Cenâb-ı Hakk ona der ki; Yalan söyledin. *Ve lâkinneke fe'alte li-yükâle hüve cevâdün.* Sen bu işleri cömert adam desinler diye, böbürlenmek için, alkış için, itibar için, övülmek için söyledin.

Fe-kad kîle. Oda dünyadayken sana söylendi. Muradına dünyada erdin. Dünyadayken sana söylendi. Dünyadayken muradına da erdin.

Sümme ümîra bi-hî. Sonra onun içinde emrolur Allah tarafından.

Fe-sübihe 'alâ vechihî. Yüzü üstüne buda sürüklene sürüklene götürülür. *Sümme ulkiye fi'n-nâri.* Sonra cehenneme kaldırılıp atılır.

Demek ki, her Allah için yapılan savaşta öldürülen her adam şehit değil. Demek ki, her

ilim öğrenen, laf söyleyen insan âlim değil. Demek ki, her para verip harcayan, hayır yapan, yurt yapan, bilmem mektep yapan insan cömert, Allah rızası için makbul bir iş yapmış, hayırlı bir insan değil.

Peki, hangisi hayırlı, hangisi hayırsız, bunun çizgisi ne, önemi ne?

Bak bu adam bu parayı verdi, bu mektebi yaptırdı. Yaptırdı ama Allah rızası için yaptırmadı, şöhret için yaptırdı.

Şimdi bazen, öyle oluyor ki, adamın yanına geliyorlar. Fenerbahçe takımı için para ver diyorlar. Çıkartıyor milyarlar veriyor. Ben hatırlıyorum gazetelerde, küçük dilimi yutacaktım. Belki de yutmuşumdur, biraz geride, küçük dilim. Fenerbahçe, Trabzonspor için öyle paralar vermiş ki, bizim de vakfımız vardı hayır yapan, biz o paranın yüzde birini bulamıyorduk. Fenerbahçe için vermiş, Trabzonspor için, bir zengin vermiş. Ne kadar parası varsa.

Kimisi böyle batıl yola, âşk ile şefk ile çok para veriyorlar. Hak yola vermiyorlar. Kimisi de birisi geldiği zaman, ya vermesem ayıp olur şimdi. O kadar şöhretim var, namım var filan diyor, ondan diyor. Yani Allah rızası için vermiyor. Kimisi de reklam için veriyor,

propaganda için veriyor. Kimisi ilerde ben bu bölgeden milletvekili olurum şuraya biraz yatırım yapayım diye veriyor. Kimisi bilmem alkış toplamak için, şöhretli bir insan olmak için, yükselmek için yapıyor yaptığı işi filan. Bunların hiçbirisi makbul değil.

Peki, makbul olan nedir hocam?

İlâhî ente maksûdî ve rızâke matlûbî deyip.

Ya Rabbi!

Benim amacım, gayem, maksudum gece gündüz durmayıp, istediğim sensin. Ben senin rızanı kazanmak istiyorum. Her yaptığım işi senin rızan için yapmak istiyorum Ya Rabbi! Deyip her yaptığı işi Allah için yapmaktır. Sırf Allah rızası için. Dünya menfaati için, şöhret için, para için, nam için, şan için değil, sırf Allah için yapmaktır. Bu ince bir çizgidir. Yani riyakâr olmamak, dünyevi maksat için yapmamak, Allah rızası için yapmak kolay bir iş değildir. Pek çok insan yaptığı işi, başkaları beğensin diye yapıyor.

Bakın eskiler bu hususta nasıl düşünürlermiş? Bir misalle anlatayım.

Bir mübarek âlim varmış. İsmi kitapta yazılı, ben unuttum. Her namazı camide kılmış.

Camide en sevaplı yer neresi?

En sevaplı yer birinci saf.

Birinci safın en sevaplı yeri neresi?

İmamın arkası. Orada kılmış. Orada kılmış namazı. Her vakit, sabah, öğle, ikindi, akşam yatsı. Öyle hep kılmış namazı. Bir gün ne sebep olduysa gecikmiş. Ezan okunmuş, kâmet getirilmiş, farza durulmuş, namaza o zaman gelmiş adam. Hâlbuki ezan okunmadan gelirdi. En ön safta yerini kapardı bu adam. Arka safta namazını kılmış. Kılmış ama bir utanmış, bir korkmuş insanlardan. Yahu bu insanlar beni en arka saflarda görürse benim halim nice olur, eyvah ben en ön safta namaz kılan bir insandım. Şimdi beni arka safta görürlerse benim halim ne olur. Bak düşünceye bak. Allah Allah insanlardan utanıyor, insanlardan korkuyor.

Sonra içinden bir ses demiş ki; Yaa. Sen demek ki sen ön safta insanlar beğensin diye mi ön saftaydın arka safta olunca insanlar beğenmeyecek diye mi korkuyorsun.

Demek ki sen bunca yıldır camide ön safta namaz kılmayı gösteriş için mi kılmışsın ha?

25 senedir sen bu işi bundan mı yapmışsın?

Tuh sana yazıklar olsun içinden bir ses böyle. 25 senelik namazını ödemeye başlamış. Vay ben Allah rızası için kılmamışım, insanlardan korktuğum için, insanlardan alkış beklediğim için, insanlar beğensin diye bu âlime yakışan en önde kılmaktır diye yapmışım demek ki filan gibi duygularla ve demek ki ben riyakâr imişim, gösterişçi imişim, insanların alkışlamasını beğenmesini isteyen, kınamasından korkan bir kimseymişim.

Biliyorsunuz Müslümanların çeşitli sıfatların var, Müslümanın evsafı.

Bir tanesi de nedir?

Allah yolunda yapacağı işte kınayanın kınamasından korkmamak.

Müslümanın bir vasfı da neymiş?

Vela yehafune levmete laim. Kınayanın kınamasından korkmak. Ya ben şimdi bu cübeyi giyeceğim çarşıdan pazardan geçeceğim sarıği saracağım ya bu Avustralyalılar benimle dalga geçerler, alaya alırlar, olur mu, utanırım. Veyahut ben bu namazı şimdi burada namaz kılacağım desem bunca adam hava

alanında böyle namazı kılariken bana bakacaklar utanırım filan.

Eee ne oluyor?

Kınayanın kınamasından çekiniyor, utanıyor. Müslüman kınayanın kınamasından filan korkmaz, aldırılmaz, hak bildiği işi yapar. Hak bildiği işi yapar. Doğru olan işi, cümle cihan halkı tenkid etse bile yapar. Eğri olan işi, cümle cihan halkı kendisine teklif etse, alkış tutsa bile yapmaz.

Müslümanın bir vasfı neymiş?

Vela yehafune levmede laim. Müslüman başkasının kendisinin hakkında söyleyeceği söze aldırılmaz.

Neyi düşünür?

Cenâb-ı Hakk'ın rızasını. Allah sevsin der. Allah bunu böyle yaparsam sever der. Trak o işi yapar. Bir vasfı budur Müslümanın. Başkası beğenecek, başkası tenkid edecek, ayıplayacak.

Kız mantoyu giy, büyüdün artık, başını ört. Utanırım. Oğlum yapma etme bilmem şöyle yap böyle yap. Utanırım, arkadaşlar ne der sonra bana. Ben böyle giyemem böyle yapmam.

E sen insanlardan utanıyorsun da Allah'tan utanmıyor musun?

İnsanlardan korkuyorsun da Allah'tan korkmuyor musun?

Müslüman böyle yapamaz. Müslüman Allah'tan korkar, insanlardan korkmaz. Allahtan utanır, insanların kınamasına aldırılmaz. Bu çok önemli. Bunu öğrenmemiz lazım. Çeşitli yerlerde karşımıza gelebilir.

Allah'ın emrini yapacağın zaman, içine bir utanma geliyorsa, onu yeneceksin.

Ben ameliyat olacağım, kendi hayatımdan misal. Haydarpaşa Numune Hastanesine gittim. Hem de evden gizli gittim. Eve dedim ki, fakülteye kütüphane tetkikine gideceğiz anacığım. Ver elini öpeyim dedim. Akıl o zaman ki akıl, ameliyata gidiyorum diye, annem üzülmesin diye, seyahate gidiyor gibi elini öptüm anacığımın. Gittim hastaneye, kimsenin haberi yok. Bir dayım biliyor. Bir dayıma söyledim. Ne olur ne olmaz diye. Ya hiç kimse bilmiyor. Herkes beni fakülteye kütüphaneye incelemeye gittim sanıyor talebeyim. Kimse de ziyaretime gelmiyor. Ziyaret günü oluyor, hiç kimse ziyaretime gelmiyor. Çünkü evden kimsenin haberi yok. Şimdi ameliyat olacağım

ertesi gün. Haydarpaşa Numune Hastanesi. Ahiretin istasyonu. Haydarpaşa istasyonu ne hastane. Ahiretin istasyonu. Oradan ahirete de gidiliyor. Ya ben şimdi bu ameliyattan ya ahirete gidersem. Makas değiştirilir de ahirete gidersem?

Namaz kılayım. Abdest aldım.

Sordum.

Mescid var mı? Hastanenin mescidi var mı?

Yok. Mescid yok. Hastanede mescid yok.

Boş oda var mı?

Yok. Merdiven altı kalorifer dairesi, bir tahta üstü, namaz kılacak bir kuytu تنها yer yok yok yok. Koridorlar çok, amma utanıyorum ben. Namaz kıldığımı görecekler diye utanıyorum. Daha talebeyim yani. Utanıyorum. Utanmak gerekmez ama şimdiki aklım olsa utanmam, aldırmam ama o zaman utanıyorum. Yer bulamadım. Namazın vakti geçecek, ameliyat olacağım gireceğim, ya sağ çıkacağım ya cenazem çıkacak arka kapıdan, bilmiyorum ne olacağını. Sonra bir düşündüm ya ben niye korkuyorum insanlardan. Bu Allah'ın emri. Bu övülecek bir şeyde değil. Yapmazsam Allah bunu kınar, ayıplar. Ama yaparsam vazifemi yapmış oluyorum, burada bir şey yok ki. Ben

utanmayayım bu namazı kılayım dedim. Gittim bir başka yerde bulamadığım için caddenin üzerindeki, caddeye yakın bahçedeki, cadde üzerine rastlayan hastanenin kısmında, çimenlerin üstünde, Allah kabul etsin. Namazımı kıldım. Ama zorladım kendimi. Yendim yani. Kendi içimdeki duyguları yendim. Öyle kıldım namazı. Görürlerse görsünler dedim. Ama çok kere, çok insan, şimdi ben namaz kılmam lazım diyemiyor, bulunduğu toplumdan utanıyor, namazını kazaya bırakıyor. Biliyorum bunu. Böyle oluyor.

Müslüman nasıl olacak?

Allah'ın emrini bildi mi onu yapacak. Kim ne derse desin. Ben böyle yaparım diyecek. Ben sağ elimle yerim. Aa öyle şey olur mu? Çatalı sol eline alacaktın, bıçağı sağ eline alacaktın, şöyle kesecektin, böyle yiyecektin. Öyle yok ben Müslümanım. Ben sağ elimle yerim. Canım usul böyle adabı muâşeret. Âdâb-ı muâşeret kitabı senin başında paralansın. İslam âdâb-ı muâşeretine göre Peygamber sallallahu aleyhi vessellem Efendimizin bize tavsiyesine göre ben besmeleyi çekerek yemeğe başlarım, ondan sonrada sağ elimle yerim.

Şimdi lokantada yemek yiyoruz. Toplu el açıp dua ediyoruz. Allah nimet vermiş. Yemeği yedik. Dua ediyoruz. Utanıyor millet.

Niye utanıyorsun?

Dua ediyorsun. Fena bir şey mi?

Peygamber Efendimizin tavsiye ettiği bir şey mi? Tavsiye ettiği bir şey. Utanmadan yapacaksın, ötekiler utansın. Yapmayanlar utansın. Lokantada ötekilerde görsün. Ben böyle yaparım. Çünkü ben Müslümanım bizim. Farkımızı herkes bilmeli. Müslüman domuz eti yemez. Biliyorlar. Şarap içmez, bunu da biliyorlar. Vesaire her şeyi bilsinler. Müslüman şöyle yapmaz, böyle yapamaz, böyle yapmaz, böyledir. Jackie Yang bile biliyor, bize elini uzatmıyor, Müslümanlar kadınlarla el sıkışmaz, tokalaşmazlar diye, birde gülüyor karşıdan. Gülerse gülsün. Yani ben Allah'ın sevdiği yoldayım, benim örfüm âdetim, Peygamber Efendimiz tarafından bana öğretilmiştir. Ben hep onları sünnet olduğu için yapıyorum, sevap kazanmaya bakıyorum. Öyle utanmak, çekinmek yok bu hususta.

Ama dikkat edin kendi hayatınızdan. Ben kendi hayatımdan misal verdim. Pek çok insan çekinir. Namaz kılacak bir yer var mı? Diye

sormaya çekinir. Abdest almaya çekinir. Ben şunu alamayacağım diye çekinir. Ben Müslümanım demeye çekinir, çekinir, çekinir. Başkaları göğsünü gere gere, nasıl günahı işliyorsa, ben de Allah'ın yolunda dosdoğru giderim demesi lazım.

a. Münafıklık ve İkiyüzlülük

İkinci hadîs-i şerîf.

أَنَّ نَاسًا قَالُوا لَهُ: وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا
إِنَّا نَدْخُلُ عَلَى سَلَاطِينِنَا فنَقُولُ لَهُمْ بِخِلَافِ مَا
نَتَكَلَّمُ إِذَا خَرَجْنَا مِنْ عِنْدِهِمْ؟ قَالَ ابْنُ عُمَرَ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُمَا: كُنَّا نَعُدُّ هَذَا نِفَاقًا عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

An ibni 'umera radiyallahu anhümâ enne nâsen kâlû le-hû innâ nedhulü 'alâ sultâninâ fe-nekûlü le-hüm bi-hilâfi mâ netekellemü izâ harecnâ min 'ındihim kâle ibnü 'umera radiyallahu anhümâ künnâ ne'uddü hâzâ nifâkan 'alâ ahdî resûlillâhi sallallahu aleyhi ve selleme.

An ibni Umer radiyallahu anhümâ. Hz. Ömer'in oğlu Abdullah'dan.

Enne nâsen kâlû le-hû. İnsanlardan bazıları ona demişler ki;

Innâ nedhulü ‘alâ sultâninâ fe-nekûlü le-hüm bi-hilâfi mâ netekellemü izâ harecnâ min ‘ındihim.

Biz reislerimizin, yöneticilerimizin, amirlerimizin, sultanlarımızın yanına gittiğimiz zaman. Onların yanlarında değilken, onların yanlarından çıktığımız zamankinden farklı bir şekilde onların yanında konuşuyoruz. Yani dışarıda kendi başımıza baskı olmadan konuştuğumuzdan, farklı bir şekilde konuşuyoruz, o sultanların, emirlerin yanına girdiğimiz zaman demişler.

Kâle ibnü ‘umera radiyallahu anhümâ.

Hz. Ömer’in oğlu da demiş ki;

Künnâ ne’uddü hâzâ nifâkan ‘alâ ahdi resûlillâhi sallallahu aleyhi ve selleme. Bu sizin dediğiniz şeyi biz, Resûlullah Efendimizin zamanında, münafıklık diye adlandırılıyorduk. Buna münafıklık diyorduk biz demiş. Sultandan korkuyor, huzurunda eğri büğrü konuşuyor, eğile büküle dalkavukça. Dışarıda konuştuğundan farklı konuşuyor. Dışarıda tenkid ediyor. Yanına vardığı zaman yüzü tutmuyor, yüreği atmıyor sıkılmıyor ve konuşamıyor orada. Orada

Efendim bilmem ne filan yağ var bal var, yağ yakıyor, dalkavukluk yapıyor. Olmaz. Bu mü-nafıklıktır.

Nasıl yapar Müslüman?

Müslüman dobra dobra konuşur.

İslam âlimlerinden birisi, Emevî Sultanlarından huzuruna girdi. Esselamü aleyke ya filanca diye ismini söyledi. Ondan sonrada oturdu. Emevî Halifesi kıpkırmızı kesildi, sinirlendi böyle.

Bu ne biçim herif dedi.

Sinirlendi, kıpkırmızı oldu sinirinden.

Dedi; sen bana ismimle ne hakla hitap edersin?

Benim sıfatım var. Ben Sultanım. Müminlerin emiri Emîrü'l Mü'minîn demen lazımdı bana. Dedi ki;

Ey filanca! Ben dışarıda halkla konuşuyorum dedi. Halk senden memnun değil. Sen memnun olmayan bir insanların nasıl emiri olacaksın?

Müminlerin emiri olmadığını düşündüm. Ondan isminle hitap ettim demiş. Lafa bak.

E dedi. Niye böyle ben izin vermeden oturdu oraya?

Otur filan demeden, niye ayakta durmadın, kazık gibi oturdun?

Dedi ki; Őu sebepten. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem bir hadîs-i Őerîfinde buyurmuş ki; cehennemlik bir insan görmek isteyen varsa içinizde, kendisi oturduğu halde karŐısındaki adamı ayakta tutan insanın yüzüne baksın. Kendisi oturuyor, karŐısındakini oturtmuyor, onu el pençe karŐısında tutuyor, ayakta tutuyor. İŞte o insanın yüzüne baksın. Cehennemlik birisini görmek isteyen varsa buyurdu Peygamber Efendimiz. Onun için bende seni o duruma düŐürmemek için oturdum. Hâlbuki o canı istiyor ki karŐısında kazık gibi dursun, otur deyinceye kadar oturmasın. Daha başka bir Őeyler, daha başka bir Őeyler, ne sor-duysa hepsine böyle İslami cevapları dobra dobra verdi o âlim. Halife ağlamaya baŐladı. Çünkü o zamana kadar kimse kendisine böyle dobra dobra syleyememiŐ, yağ çekmiŐ, hepsi dalkavukluk yapmış, saraylar yapılmıŐ, engiler gelmiş, algılar çalınmıŐ, öyle geçmiŐ zaman. Bu âlim böyle dobra dobra söyledi. Hite ekinmedi. Tabi bunlar ne yapabilirlerdi? Adamı ldrebilirlerdi.

Nasıl öldürüyorlar o zaman?

Elini üç defa çırptı mı, perdenin arkasından cellatlar geliyor, ortalık kan olmasın diye leğeni de getiriyorlar, palayı da getiriyorlar, oracıkta kesiyorlar kafayı. O da olabilirdi. Olsun O hak bildiği şeyi yapıyor. Riyakârlık yapmıyor. Dalkavukluk yapmıyor. Dosdoğru konuşuyor.

Müslümanın. Çünkü ana vasfı nedir?

Çok önemli bariz, en başta gelen vasfı nedir?

Doğru sözlülüktür. Doğru konuşur. Müslüman yalan konuşmaz.

b. Şöhret ve Gösterişin Tehlikesi

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ابْنِ سُفْيَانَ وَعَنْ جُنْدُبِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ
قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ سَمِعَ سَمَعَ
اللَّهُ بِهِ وَمَنْ يُرَأَى اللَّهُ يُرَأَى بِهِ

Ve ‘an cündüb ibni ‘abdillâhi ibni süfyâni radiyallahu anhu kâle kâle’n-nebiyyü sallallahu aleyhi ve selleme men semme’a semme’allâhü bi-hî ve men yürâî yürâullâhu bi-hî.

Mütttefekun aleyhi.

Bu sonuncu hadîs-i şerîfi İmam Buhârî ve Müslim müttefikan, beraberce rivayet etmişler kitaplarına almışlar sahih bir hadîs-i şerîf.

Cündüb İbn Abdullah'tan rivayet edilmiş radiyallahu anh.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

Men semme'a semme'allâhü bi-hî. Kim yaptığı işi şöhret için yaparsa, duyulsun diye yaparsa, reklam için yaparsa, riyakârca yaparsa, yani bir namı yürüsün diye yaparsa. Allah'ta onun iyiliklerini değil, fenalıklarını duyurur insanlara. O namım yürüsün, namım yayılsın, methim yayılsın diye yapıyor Allah'ta onun kötülüklerini yayar, aksine.

Ve men yürâî. Kim yürâilik yaparsa, gösteriş için, riyakârca iş yaparsa, Allah'ta onun kötülüklerini halka gösterir. O kendisini iyi göstermek için, gösteriş için, beğenilmek için yapıyor o işi. Allah'ta ona aksine onu nasip etmez, aksini nasip eder. Kötülüklerini halka gösterir. Halkın gözünden düşürtür. Çünkü bir insan yapacaksa, yapacağı işi, Allah rızası için yapmalıdır. Böyle başkası beğensin diye, nam ile şöhret kazanmak için yapmamalıdır. Reklam için yapmamalıdır.

Allahu Teâlâ hazretleri her yaptığımız işi rızasına uygun yapmaya bizleri muvaffak eylesin. Tevfîkini bizlere refîk eylesin. Cümlemizi yolunda yürüten, has, hakiki Müslüman eylesin. Şu diyarı gurbette, şu kâfirlerin arasında iyi Müslüman olarak yaşamayı, hatta İslam'ı buralara yerleştirip yaymayı, İslam'ı yerleştirmeyi, çoğaltmayı buralara nasip eylesin. İslam'a buralar da güzel hizmetler yapmamızı nasip eylesin. Dünyanın başka yerlerine de yardımcı olmamızı, para kazanıp zenginlik kazanıp imkân.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

